

ΜΕΓΑΛΗ ΟΔΟΣ ΕΝ ΚΑΪΡΩ

χαιωμέναι διηγήσεις περί ἐνοχλήσεων μὲ τοὺς Βεδουίνους ἀνήκουσιν εἰς τὸ παρελθόν. Στρατιῶται καὶ ἀστυνομικοὶ κλητῆρες φυλάττουσι τὰς ἄμους ὡς φυλάττουσι καὶ τὰς ὁδοὺς τοῦ Καΐρου, καὶ ὁ πωλητὴς τῶν ψευδῶν ἀρχαιοτήτων δὲν εἶνε ἀπαιτητικώτερος ἢ ὅσον οἱ ἐπαίται ἐν τῇ πόλει. Αἱ τρεῖς αὗται πυραμίδες εἶνε ἐκεῖναι τὰς ὁποίας συλλογίζομεθα, πρὶν ἐπισκεφθῶμεν τὴν Αἴγυπτον. Ἄλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι· συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν μικρῶν καὶ τῶν κατηρειπωμένων, ἐβδομήκοντα ἠριθμήθησαν εἰς ἑκτασὶν εἰκοσιπέντε μυρίων ἀπὸ Καΐρου εἰς Μειδούμ, καὶ πυραμίδας δύναται τις νὰ ἴδῃ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Αἰγύπτου. Αἱ διηγήσεις περὶ τῶν περιηγητῶν, ὅσοι ἀπὸ τοῦ Ἡροδότου καὶ κάτω ἐπεσεκέρθησαν τοὺς κολοσσαίους τάφους, εἶνε ἀναρίθμητοι. Δὲν εἰξεύρω διαπρὶ ἡ περὶ τοῦ Λειψίου φαίνεται εἰς ἐμὲ ἀστείαι. Ὁ εὐπαίδευτος οὗτος ἀνὴρ καὶ ἡ συνοδία του, ἀποσταλέντες εἰς Αἴγυπτον ὑπὸ Φρειδερίκου Γουλιέλμου τοῦ τῆς Πρωσίας βασιλέως τῷ 1842, ἐώρτασαν τὴν γενέθλιον ἡμέραν τοῦ μονάρχου τῶν ψάλλοντες ἐν χορῷ τὸν ἐθνικὸν ὕμνον τῆς Πρωσίας ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ Χέοπος. Οἱ δὲ παριστάμενοι Βεδουῖνοι διηγήθησαν ἔξω ὅτι οἱ ξένοι «προσηυχθήσαν ὁμοῦ γενικὴν προσευχὴν μεγαλοφώνως».

Ἐν σχέσει πρὸς τὰς πυραμίδας οἱ μὲν Ἀγγλοὶ, δύναται τις νὰ εἴπῃ, ἀφωσιώθησαν πρωτίστως εἰς τὴν καταμέτρησιν αὐτῶν. Τὸ ἐθνικὸν πνεῦμα τῶν Γάλλων, ὅπερ εἶνε πάντοτε τὸ περὶ τὴν ἑκφρασίν, ἐπενόησε περὶ αὐτῶν τὸ μόνον μέγα ἀπόφθεγμα. Ἀχρι τοῦδε, οἱ Ἀμερικανοὶ οὐδὲν ἔπραξαν ἐφ' ᾧ νὰ διακριθῶσι· ἀλλ' ὁ καιρὸς τῶν θᾶ ἔλθῃ ἴσως. Φαντάζομαι ὅτι ἴσως ὁ Ἑδίσων κάτι θὰ κάμῃ μὲ

αὐτάς. Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ νεωτερισμὸς εἶνε κ' ἐκεῖ παρὼν, καὶ βλέπων τις ξενοδοχεῖον παρὰ τὴν βάσιν τῆς πυραμίδος τοῦ Χέοπος, δὲν εἰξεύρει ἂν πρέπη νὰ γελάσῃ ἢ νὰ κραυγᾷ ὅταν βλέπῃ lawntennis ἐκεῖ καθ' ἡμέραν ἀγόμενα. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀποφασίσουν νὰ ιδρύσωσιν ἀγγλικὸν τροχιόδρομον ἢ ἵπποσιδηρόδρομον ἀμερικανικὸν εἰς τὴν Σφίγγα, οἱ κραταιοὶ οὗτοι ὄγκοι δὲν δύνανται νὰ σμικρυνθῶσι. Ὑπάρχει τι εἰς τὰς πυραμίδας τὸ μυκτηρίζον τὸν πολιτισμὸν ἐφ' ᾧ μεγαλυχουῦμεν. Ἐνώπιόν τῶν οὗτος φαίνεται ἀγοραῖος· φαίνεται αὐθάδεια.

Οἱ ἀξιολογώτατοι τῶν Κοπτικῶν ναῶν εὐρίσκονται ἐν τῷ παλαιῷ Καΐρῳ, μητροπολιτικῷ οὕτως εἰπεῖν προαστείῳ, ὅπου ἡ πρώτη πόλις ἱδρῆθη ὑπὸ τοῦ κατακτητικοῦ στρατοῦ τῶν Ἀράβων. Ἐνταῦθα ὑπάρχουσι ὄχι μόνον μοναστήρια· εἰς ἐν τούτων φθάνει τις διερχόμενος διὰ τῶν θαλάμων ἀκατανοήτου οἰκίας· ἐν ἄλλῳ εὐρίσκεται ἄνω τῆς κλίμακος ἐν βωμικῷ πύργῳ καὶ φθάνεις πρὸς εἰς μίαν θύραν. Ὅταν αὕτη ἀνοιχθῇ εὐρίσκεισαι ἐντὸς ἐκκλησίας ἧς ἡ γενικὴ πρόσοψις εἶνε τραχεῖα, καὶ αἱ πτέρυγες τῆς κοσμοῦνται μὲ κόνιν καὶ μὲ ἀράχνας ἐνίοτε. Καὶ ὅμως οἱ ναοὶ οὗτοι ἔχουν τοὺς θησαυροὺς τῶν ἐν αὐτοῖς πρωτεύουσι τὰ ὑψηλὰ τῶν χορῶν λογεῖα ἐκ ξύλου μελανοῦ, περιττῶς ἐξεργασμένα καὶ κοσμούμενα μὲ τεμάχια ἐλέφαντος κτρινίσαντος ἐκ τῆς πολυκαιρίας. Ὑπάρχουσι καὶ κοσμήματα ἀνάγλυφον. Τὰ σχέδια εἶνε σαρακεννικά, ἀλλὰ τὰ γεωμετρικὰ ταῦτα σχήματα διακόπτονται ἐδῶ κ' ἐκεῖ ὑπὸ χριστιανικῶν ἐμβλημάτων καὶ Κοπτικῶν σταυρῶν. Μοναδικὸς εἶνε ὁ ῥυθμὸς τοῦ διακόσμου τούτου· οὐδεμία ἄλλη γλυπτικὴ ὁμοιάζει μὲ αὐτόν. Ἐὰν δὲν εἶνε ἀπολύτως περικαλλῆς, εἶνε τούλαχι-